

DEPUTAT ÎN PARLAMENTUL REPUBLICII MOLDOVA

MD-2073, Chișinău, bd. Ștefan cel Mare și Sfânt 105

www.parlament.md

05 decembrie 2013

YC nr. 26

Biroul Permanent al Parlamentului Republicii Moldova

În conformitate cu art.73 din Constituția Republicii Moldova și art.47 din Regulamentul Parlamentului, se înaintează cu titlu de inițiativă legislativă proiectul de Lege pentru modificarea și completarea Legii cu privire la oamenii de creație și la uniunile de creație, nr. 21 din 01 martie 2013.

Anexă:

1. Proiectul de lege
2. Nota informativă

SECRETARIATUL PARLAMENTULUI REPUBLICII MOLDOVA		
D.D.P. Nr. <u>505</u>		
<u>06</u>	<u>12</u>	2013
Ora _____		

Deputații în Parlament:

Charles Tănăsescu
Gheorghe Gibanu
Ion Hadârcă
Anca Găutu
Alex Tîrcea
Nicolae Cioculescu
Ludmila Cioculescu

[Signatures]

PARLAMENTUL REPUBLICII MOLDOVA

LEGE

pentru modificarea și completarea Legii cu privire la oamenii de creație și la uniunile de creație, nr. 21 din 01 martie 2013

Parlamentul adoptă prezenta lege organică.

Articolul I. – Legea cu privire la oamenii de creație și la uniunile de creație, nr. 21 din 01 martie 2013 (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2013, nr.64-68, art. 201), cu modificările ulterioare, se modifică și se completează după cum urmează:

1. La articolul 2, după noțiunea „*activitate de creație în domeniul literaturii, artei și al jurnalismului*” se introduce o noțiune nouă cu următorul cuprins:

„*indemnizația de merit*- formă de sprijin bănesc, din bugetul de stat, ce se acordă pe viață personalităților notorii care au împlinit vârsta de 60 de ani și sunt rezidenți în Republica Moldova;”.

2. După capitolul IV se introduce un capitol nou, Capitolul V cu următorul cuprins:

„Capitolul V

Indemnizația de merit

Articolul 23. Instituirea indemnizației de merit

Se instituie indemnizația de merit pentru realizări deosebite și pentru recompensarea unei activități de notorietate în următoarele domenii ale culturii: creației muzicale, creației interpretative, creației cinematografice, creației literare, artei plastice, artei teatrale, arhitecturii, patrimoniului cultural național, mobil și imobil.

Articolul 24. Acordarea indemnizației de merit

Indemnizația de merit se acordă personalităților de prestigiu din domeniile enunțate la art.23, rezidente în Republica Moldova.

Articolul 25. Propunerile pentru acordarea indemnizației de merit

Propunerile pentru acordarea indemnizației de merit se întocmesc anual de către Ministerul Culturii și se înaintează pentru nominalizare Comisiei naționale pentru acordarea indemnizației de merit, denumită în continuare Comisia națională.

Articolul 26. Constituirea Comisiei naționale

(1) Prin prezenta lege se înființează Comisia națională, compusă din președintele Comisiei parlamentare cultură, educație, cercetare, tineret, sport și mass-media, președintele Comisiei parlamentare protecție socială, sănătate și familie, ministrul culturii, ministrul finanțelor, președintele Uniunii Artiștilor Plastici, președintele Uniunii Arhitecților, președintele Uniunii Cineaștilor, președintele Uniunii Compozitorilor și Muzicologilor, președintele Uniunii Muzicienilor, președintele Uniunii Teatrale, președintele Uniunii Scriitorilor, președintele Comisiei Naționale a Muzeelor și Colecțiilor.

(2) Regulamentul de funcționare a Comisiei naționale, precum și criteriile de atribuire a indemnizației de merit se stabilesc prin prezenta lege (*anexa nr.1 și anexa nr.2*).

Articolul 27. Cuantumul și numărul indemnizației de merit

- (1) Cuantumul lunar al indemnizației de merit este egal cu un salariu mediu pe economie și este neimpozabil.
- (2) Numărul total al indemnizației de merit se stabilește de Comisia națională.
- (3) Numărul de indemnizații de merit acordate anual se stabilește prin legea bugetului de stat;
- (4) Suma necesară pentru achitarea indemnizațiilor de merit se suportă de la bugetul de stat.”.

Capitolul V „Dispoziții finale” devine Capitolul VI.

3. Se completează în final cu anexele nr.1 și nr.2, cu următorul cuprins:

„Anexa nr.1

Regulamentul de funcționare a Comisiei naționale pentru acordarea indemnizației de merit

Capitolul I

DISPOZIȚII GENERALE

Articolul 1. Componenta Comisiei naționale

- (1) Comisia națională este compusă din:
 - a) Președintele Comisiei parlamentare cultură, educație, cercetare, tineret, sport și mass-media;
 - b) Președintele Comisiei parlamentare protecție socială, sănătate și familie;
 - c) Ministrul Culturii;
 - d) Ministrul Finanțelor;

- e) Președintele Uniunii Artiștilor Plastici;
- f) Președintele Uniunii Arhitecților;
- g) Președintele Uniunii Cineaștilor;
- h) Președintele Uniunii Compozitorilor și Muzicologilor;
- i) Președintele Uniunii Muzicienilor;
- j) Președintele Uniunii Teatrale;
- k) Președintele Uniunii Scriitorilor;
- l) Președintele Comisiei Naționale a Muzeelor și Colecțiilor.

Articolul 2. Nominalizarea beneficiarilor de indemnizație de merit

(1) Comisia națională nominalizează personalitățile de prestigiu din domeniile enunțate la art.23 din prezenta lege, rezidente în Republica Moldova pentru acordarea indemnizației de merit, pe baza propunerilor întocmite și înaintate de către Ministerul Culturii și a criteriilor de atribuire a indemnizației de merit.

(2) Hotărârile prin care Comisia națională nominalizează personalitățile de prestigiu ale culturii din Republica Moldova pentru acordarea indemnizației de merit se înaintează de către secretariatul Comisiei naționale la Guvern, pentru a fi luate în considerare la elaborarea legii anuale a bugetului de stat.

(3) Comisia națională analizează și soluționează contestațiile privind nominalizările, în termen de 30 de zile de la data depunerii acestora la secretariatul Comisiei naționale.

Capitolul II

ȘEDINȚELE COMISIEI NAȚIONALE

Articolul 3. Modul de funcționare a Comisiei naționale

(1) În vederea nominalizării personalităților din Republica Moldova pentru acordarea indemnizației de merit, Comisia națională se întrunește lunar, în ședințe ordinare, și, ori de câte ori este nevoie, în ședințe extraordinare, la solicitarea președintelui Comisiei naționale.

(2) Convocarea ședințelor Comisiei naționale se face de către secretariatul acesteia, cu cel puțin 5 zile înainte de data ședinței.

(3) Ședințele Comisiei naționale se desfășoară lunar la sediul Ministerului Culturii.

Articolul 4. Participarea altor persoane la ședințele Comisiei naționale

La ședințele Comisiei naționale, la propunerea membrilor Comisiei naționale pot fi invitate și alte persoane a căror participare este utilă pentru adoptarea hotărârilor de nominalizare a personalităților din Republica Moldova pentru acordarea indemnizației de merit.

Articolul 5. Ședințele Comisiei naționale

(1) Ședințele Comisiei naționale pot avea loc în prezența a cel puțin 2/3 din membrii săi.

(2) Membrii Comisiei naționale care, din motive obiective, nu pot participa la ședință pot fi reprezentați de o persoană anume împuternicită în acest scop.

(3) Hotărârile de nominalizare a personalităților din Republica Moldova sunt adoptate de Comisia națională prin unanimitate de voturi a membrilor și reprezentanților prezenți la ședințele Comisiei naționale.

(4) Procesele-verbale ale ședințelor Comisiei naționale se redactează de secretariatul acesteia într-un registru special deschis în acest scop și se semnează de persoana care a condus lucrările ședinței.

Articolul 6. Alegerea președintelui Comisiei naționale

Ședințele Comisiei naționale sunt conduse de președintele acesteia, care va fi ales în cadrul primei ședințe pe un termen de 1 an.

Capitolul III

ACTIVITATEA EXECUTIVĂ ȘI DE SECRETARIAT A COMISIEI NAȚIONALE

Articolul 7. Grupurile de lucru

(1) Comisia națională poate constitui grupuri de lucru pe domenii de specialitate. Pentru domeniul artelor, grupurile de lucru sunt formate din reprezentanții Uniunii Artiștilor Plastici, Uniunii Arhitecților, Uniunii Cineaștilor, Uniunii Compozitorilor și Muzicologilor, Uniunii Muzicienilor, Uniunii Teatrale, Uniunii Scriitorilor, Comisiei Naționale a Muzeelor și Colecțiilor, Consiliului Național al Monumentelor Istorice.

(2) Grupurile de lucru analizează dosarele cu documentele depuse pentru acordarea indemnizației de merit și verifică îndeplinirea criteriilor prevăzute în anexa nr.2.

Articolul 8. Secretariatul Comisiei naționale

(1) Activitatea executivă și de secretariat, precum și logistica necesară desfășurării activității Comisiei naționale sunt asigurate de Ministerul Culturii.

(2) Persoanele care vor asigura activitatea executivă și de secretariat a Comisiei naționale și care constituie secretariatul acesteia sunt desemnate de președintele Comisiei naționale.

Articolul 9. Atribuțiile Comisiei naționale

(1) Secretariatul Comisiei naționale îndeplinește următoarele atribuții principale:

a) centralizează și difuzează membrilor Comisiei naționale, pentru a fi supuse dezbaterii în cadrul ședințelor, propunerile de nominalizare pentru atribuirea indemnizației de merit;

b) transmite membrilor Comisiei naționale convocările pentru ședințele ordinare și extraordinare, precum și ordinea de zi a acestora și materialele ce urmează a fi supuse dezbaterii;

c) întocmește și ține evidența proceselor-verbale ale ședințelor într-un registru special deschis în acest scop;

d) redactează hotărârile Comisiei naționale;

e) înaintează Guvernului hotărârile de nominalizare adoptate de Comisia națională;

f) primește și asigură rezolvarea corespondenței adresate Comisiei naționale, inclusiv a contestațiilor.

(2) Secretariatul Comisiei naționale îndeplinește orice alte sarcini necesare bunei desfășurări a activității Comisiei naționale.

Anexa nr.2

Criteriile de atribuire a indemnizației de merit

Capitolul I

DISPOZIȚII GENERALE

Articolul 1. Acordarea indemnizației de merit

(1) Indemnizația de merit se acordă personalităților de prestigiu rezidente în Republica Moldova, pentru realizări deosebite și pentru recompensarea unei activități de notorietate în următoarele domenii ale culturii: creației muzicale, creației interpretative, creației cinematografice, creației literare, artei plastice, artei teatrale, arhitecturii, patrimoniului cultural național, mobil și imobil.

(2) Indemnizația de merit se acordă persoanelor nominalizate de Comisia națională, pe baza îndeplinirii tuturor criteriilor de atribuire a indemnizației de merit.

Articolul 2. Dreptul la plata indemnizației de merit

Persoanele nominalizate de Comisia națională au dreptul la plata indemnizației de merit începând cu luna următoare celei în care beneficiarul a fost nominalizat de această comisie.

Articolul 3. Modul de plată a indemnizației de merit

(1) Ministerul Culturii va prevedea în bugetul propriu fondurile de la bugetul de stat destinate acordării indemnizațiilor de merit.

(2) Plata indemnizației de merit se face lunar prin casieriile instituțiilor culturale.

(3) În cazul uniunilor de creație, fondurile vor fi distribuite beneficiarilor de către Ministerul Culturii, prin uniunile de creație respective.

Articolul 4. Garanțiile de acordare a indemnizației de merit

(1) Indemnizația de merit se acordă, de regulă, pe viață.

(2) Comisia națională poate revoca hotărîrea de nominalizare pentru acordarea indemnizației de merit în cazuri temeinic motivate.

Articolul 5. Documentele de atestare a criteriilor

(1) În vederea acordării indemnizației de merit, potențialii beneficiari vor depune la Ministerul Culturii următoarele documente:

a) curriculum vitae;

b) documentele care atestă îndeplinirea criteriilor de atribuire a indemnizației de merit;

c) recomandarea instituțiilor sau a uniunilor de creație.

(2) Documentele prevăzute la alin. (1) pot fi depuse pînă la data de 1 mai a fiecărui an.

Articolul 6. Modul de examinare a dosarelor

(1) Documentele privind acordarea indemnizației de merit se transmit secretariatului Comisiei naționale.

(2) Secretariatul Comisiei naționale analizează documentele depuse și verifică îndeplinirea cerințelor prevăzute la art.5 alin.(1) din prezenta anexă.

(3) Dacă se constată ca sunt îndeplinite cerințele prevăzute, documentele se înaintează Comisiei naționale care examinează și decide.

Articolul 7. Beneficiarii indemnizației de merit

Indemnizația de merit se poate acorda persoanelor care au împlinit vîrsta de 60 de ani.

Capitolul II

CRITERII DE ATRIBUIRE A INDEMNIZAȚIEI DE MERIT PENTRU DOMENIUL CULTURII

Articolul 8. Domeniul creației muzicale

Criteriile de atribuire a indemnizației de merit în domeniul creației muzicale sunt următoarele:

a) compoziții muzicale prestigioase în genurile: operă, balet, operetă, muzical; muzică simfonică (simfonii, concerte); muzică de cameră (cvartete, sonate, lieduri); muzică corală; muzică ușoară și jazz;

b) creații muzicologice de anvergură cu profil: bizantinologic, istoriografic, analiză creație, eseistică, lexicografie, folcloristică, cronică muzicală;

c) premii naționale și internaționale;

d) distincții, medalii, decorații, titluri;

e) prezențe internaționale;

f) participări la concursuri, jurii, festivaluri;

g) vechime în domeniul creației;

- h) discografie;
- i) lucrări tipărite;
- j) valoare public recunoscută.

Articolul 9. Domeniul creației interpretative

Criteriile de atribuire a indemnizației de merit în domeniul creației interpretative sunt următoarele:

- a) prezența prestigioasă pe podiumul de concert și scena teatrului de operă și balet;
- b) repertoriu vast- titluri, roluri;
- c) premiere - prime audiții;
- d) turnee în străinătate;
- e) premii, titluri, distincții, decorații;
- f) vechime artistică;
- g) discografie;
- h) valoare public recunoscută.

Articolul 10. Domeniul cinematografiei

Criteriile de atribuire a indemnizației de merit în domeniul cinematografiei sunt următoarele:

- a) numărul filmelor realizate din diferite genuri cinematografice;
- b) vechimea neîntreruptă în activitatea cinematografică;
- c) premii obținute la concursuri și festivaluri cinematografice internaționale;
- d) distincții naționale și internaționale;
- e) activitate publicistică și titluri științifice în domeniul de specialitate.

Articolul 11. Domeniul literar

Criteriile de atribuire a indemnizației de merit în domeniul literar sunt următoarele:

- a) opere literare de valoare public recunoscută;
- b) premii ale Uniunii Scriitorilor din Republica Moldova;
- c) premii naționale și internaționale;
- d) traduceri în străinătate;
- e) distincții, medalii, decorațiuni, titluri;
- f) participări la concursuri, jurii, festivaluri;
- g) vechime în domeniul creației literare;
- h) lucrări editate;
- i) recenzii și cronici la cărțile publicate, semnate de critici de prestigiu și apărute în reviste literare și culturale.

Articolul 12. Domeniul arhitecturii

Criteriile de atribuire a indemnizației de merit în domeniul arhitecturii sunt următoarele:

- a) merite deosebite confirmate prin: concursuri publice naționale și internaționale;
- b) premii ale Uniunii Arhitecților din Republica Moldova;
- c) merite deosebite în creația de arhitectură și urbanism, confirmate de organizațiile profesionale din țară și de peste hotare.

Articolul 13. Domeniul artei plastice

Criteriile de atribuire a indemnizației de merit în domeniul artei plastice sunt următoarele:

- a) premii acordate de Uniunea Artiștilor Plastici din Republica Moldova sau de alte instituții naționale abilitate, fundații sau asociații naționale și internaționale recunoscute;
- b) premii internaționale la concursuri recunoscute (bienale, trienale) sau academii internaționale;
- c) distincții, titluri naționale și internaționale;
- d) activitate expozițională recunoscută de critica de specialitate din țară și din străinătate;
- e) materiale de specialitate publicate (critica de artă, articole în reviste de specialitate).

Articolul 14. Domeniul teatrului

Criteriile de atribuire a indemnizației de merit în domeniul teatral sunt următoarele:

- a) valoare artistică recunoscută public;
- b) vechime în activitatea teatrală și cinematografică;
- c) premii obținute în concursuri și festivaluri teatrale și cinematografice;
- d) distincții naționale și internaționale;
- e) turnee de prestigiu în țară și în străinătate;
- f) materiale de specialitate publicate (critica de artă, articole în reviste de specialitate).

Articolul 15. Domeniul patrimoniului cultural național, mobil și imobil

Criteriile de atribuire a indemnizației de merit în domeniul patrimoniului cultural național, mobil și imobil, sunt următoarele:

- a) merite deosebite în domeniul cercetării, evidenței, conservării, restaurării și punerii în valoare a monumentelor istorice;
- b) merite deosebite în domeniul evidenței, protejării, cercetării, conservării, restaurării și punerii în valoare a bunurilor culturale mobile, în scopul cunoașterii, educării și recreării;
- c) publicarea de materiale de specialitate;

- d) titluri științifice în domeniul patrimoniului cultural național, mobil și imobil;
- e) distincții naționale și internaționale;
- f) premii obținute;
- g) vechimea neîntreruptă în activitatea de specialitate;
- h) invenții și inovații în domeniul de activitate."

Articolul II. – Dispoziții finale

(1) Guvernul în termen de 3 luni de la data intrării în vigoare a prezentei legi, va aduce actele sale normative în concordanță cu prezenta lege.

(2) Anexele nr.1 și nr.2 fac parte integrantă din prezenta lege.

Președintele Parlamentului

NOTĂ INFORMATIVĂ

la proiectul de Lege pentru modificarea și completarea Legii cu privire la oamenii de creație și la uniunile de creație, nr. 21 din 01 martie 2013

Proiectul de Lege pentru modificarea și completarea Legii cu privire la oamenii de creație și la uniunile de creație, are drept scop instituirea indemnizației de merit, care se acordă personalităților de prestigiu din domeniul culturii, rezidenți ai Republicii Moldova, care au împlinit vârsta de 60 de ani, pentru realizări deosebite și pentru recompensarea unei activități de notorietate.

Proiectul de lege reglementează modul de acordare, cuantumul și numărul de indemnizații, precum și constituirea Comisiei naționale pentru acordarea indemnizației de merit.

În Regulamentul de funcționare a Comisiei naționale pentru acordarea indemnizației de merit, care este parte a prezentului proiect de lege (anexa nr.1), se reglementează componența, modul de funcționare, atribuțiile Comisiei naționale, modul de nominalizare a beneficiarilor.

Criteriile de atribuire a indemnizației de merit (anexa nr.2) reglementează dreptul la plata, modul de plată, garanțiile de acordare a indemnizației de merit, documentele de atestare a criteriilor de atribuire, modul de examinare a dosarelor. Capitolul 2 al anexei nr.2 reglementează criteriile de atribuire a indemnizației de merit pe domenii: domeniul creației muzicale, domeniul creației interpretative, domeniul cinematograției, domeniul literar, domeniul arhitecturii, domeniul artei plastice, domeniul teatrului, domeniul patrimoniului cultural național, mobil și imobil.

În proiect se propune un cuantum lunar al indemnizației de merit egal cu un salariu mediu pe economie, stabilit de Guvern, neimpozabil. Numărul total al indemnizației de merit se va stabili de Comisia națională. Numărul de indemnizații de merit acordate anual se va stabili prin legea bugetului de stat. Suma necesară pentru achitarea indemnizațiilor de merit se suportă de la bugetul de stat. De asemenea, se propune ca Ministerul Culturii să prevadă în bugetul propriu fondurile de la bugetul de stat destinate acordării indemnizațiilor de merit. În anul 2014 pentru acordarea indemnizației de merit pentru 100 de personalități de prestigiu este nevoie de 4 320 000 lei.

Argumentare

Din nefericire, transformările sociale din ultimele două decenii au afectat în primul rând cultura și oamenii de creație. Intelectuali și oameni de cultură de mare anvergură, s-au pomenit marginalizați, împinși la limita subzistenței, fără protecție socială sigură din partea statului R. Moldova. Marea lor majoritate primesc pensii mici ori salarii mizere, ce nu le asigură în nici un caz minimul necesar pentru existență, iar cei care reușesc să-și tipărească lucrările, să le înregistreze pentru fondurile radioului și al televiziunii sau să le plaseze în colecțiile muzeale, după ani de muncă și eforturi deosebite, doar rareori se pot bucura de retribuții simbolice.

Oamenii de creație, de facto, nu beneficiază de comenzi din partea colectivelor artistice, teatrelor, muzeelor, cum se practică în țările Uniunii Europene, SUA sau Canada de exemplu, deoarece instituțiilor culturale nu li se acordă fonduri din partea statului pentru achiziții de opere.

În Republica Moldova nu este dezvoltată (practic nu există) piața de artă, unde artiștii cu nume notorii ar putea să-și comercializeze operele de artă. Oamenii de creație susțin adesea din cont propriu activități artistice de nivel național și internațional, contribuind la buna imagine a țării.

E de remarcă, că după sine oamenii de creație lasă un vast patrimoniu cultural spiritual, care constituie o adevărată bogăție a statului. Specificitatea profesiilor artistice, ca și rolul lor educativ, social și cultural invită colectivitățile să intervină pentru susținerea oamenilor de creație. Această susținere este mai mică sau mai mare în funcție de țară, dar, în Europa, politicile culturale de susținere a oamenilor de creație sunt peste tot în vigoare, chiar dacă ele sunt foarte diverse în modurile de intervenție și susținere. Fără susținere publică, unele sectoare, printre care, în primul rând, creația artistică și creatorii nu și-ar găsi existența în cadrul strict al pieții. Intervenția publică se situează, în primul rând, în introducerea unui cadru legislativ, apoi în punerea în practică a unor ajutoare directe și indirecte.

În Franța, de exemplu, actorii, muzicienii, dansatorii sunt conform codului muncii presupuși salariați. Ca salariați, oamenii de creație beneficiază de o protecție socială asemănătoare cu cea a altor salariați în ce privesc remunerațiile, concediile plătite, șomajul, asigurările de sănătate, stagiile de formare, pensionarea, etc. Contractul de muncă în Anglia, asigurările de sănătate în Germania, casele de pensii în Franța, indemnizațiile de merit în România – iată doar câteva exemple de ajutoare directe și indirecte din partea statului, care sunt relevante pentru modul de gestiune internă în baza legislației naționale.

Deputații în Parlament:

Phabel Yurmsita	P. H. H. H.
Ghenadie Ciobanu	Y. H. H.
Al. H. H.	H. H. H.
Nicolae Chiriac	H. H. H.
Andrei Ciobanu	H. H. H.